

Waarom Lindenbaum-Cohen een Landelijk Jurisprudentie Nummer (LJN) heeft

In 'Waarom rechters naar het Landelijk Jurisprudentie Nummer (LJN) moeten verwijzen' (*Trema* 2009, nr. 3) besprak H.H. Dethmers de aanbevolen citatie van uitspraken en het publicatiebeleid van Rechtspraak.nl. Ondanks de juistheid van veel van zijn observaties zijn enkele nuances en aanvullingen op zijn plaats.

MARC VAN OPIJNEN

Ten eerste moet opgemerkt dat het LJN niet alleen wordt toegekend aan uitspraken die worden gepubliceerd op Rechtspraak.nl, maar aan (vrijwel) alle uitspraken die in Nederland zijn of worden

gepubliceerd – daarom heeft zelfs Lindenbaum-Cohen een LJN (AG1776). In de 'LJN-index' zijn inmiddels 370.000 LJN's geregistreerd, waaraan ruim 500.000 vindplaatsen zijn gekoppeld. Daarvan zijn er zo'n 145.000 van Rechtspraak.nl, de andere zijn vindplaatsen van 40 commerciële jurisprudentietijdschriften en enkele

andere databanken (waaronder die van het Hof van Justitie EG). Rechtspraak-medewerkers maken (ongemerkt) van deze LJN-index gebruik als zij jurisprudentie zoeken op Porta Iuris; mensen die geen toegang hebben tot Porta Iuris kunnen de LJN-index vinden op www.ljn.nl (ook bereikbaar via het uitsprakenmenu van Rechtspraak.nl). De huidige citatieregels kunnen dankzij de LJN-index sterk worden vereenvoudigd: citeer altijd en overal alleen maar met het LJN – ten behoeve van de leesbaarheid eventueel aangevuld met instantie en uitspraakdatum. Of de geciteerde uitspraak op Rechtspraak.nl staat, is niet van belang, want op www.ljn.nl of Porta Iuris kan men alle vindplaatsen van de uitspraak vinden, inclusief gegevens over annotaties. En wanneer iemand dan toch met uitsluitend een vindplaats citeert, hoeft men niet via *trial-and-error* de uitspraak op Rechtspraak.nl te zoeken, maar kan men volstaan met het intikken van ‘NJ 2004/331’ op Porta Iuris of www.ljn.nl. De LJN-index retourneert dan één LJN, vijf tijdschriftvindplaatsen (waarvan drie met annotatie), een JOL-nummer en een deeplink naar de Rechtspraak.nl-databank. In Porta Iuris kan vervolgens naar alle aanwezige versies worden doorgeklikt, op www.ljn.nl slechts naar de publieke versie.

Een tweede opmerking betreft het door Dethmers gesignaleerde – toenemende – gebruik van het LJN door uitgevers. Deze praktijk is het gevolg van afspraken die zijn gemaakt in Juriconnect, een forum waarin de belangrijkste producenten en consumenten van juridische informatie standaarden vaststellen voor de unieke identificatie van, en elektronische verwijzing naar rechtsbronnen (zie www.juriconnect.nl). Met instemming van alle grote uitgevers is het LJN door Juriconnect verheven tot nationale standaard voor jurisprudentienummering. Ook de nummering van wetten (‘BWB-id’, in gebruik op wetten.nl) is in Juriconnect geboren; momenteel wordt gewerkt aan een identificatiesysteem voor juridische doctrine.

Een derde opmerking betreft het pleidooi van Dethmers voor een door de rechtspraak opgesteld “*protocol waarin zij aangeeft uitsluitend mee te werken aan publicatie van uitspraken op rechtspraak.nl*”, onder meer ter bestrijding van de situatie dat “*bij de gerechten (...) contactpersonen (...) tegen een vrij abonnement en een etentje per jaar de interessante uitspraken rechtstreeks aan de redacties van de tijdschriften toezenden*”. De daaraan ten grondslag liggende veronderstelling dat niet alle belangwekkende uitspraken op Rechtspraak.nl worden gepubliceerd, strookt met de conclusie van ondergetekende in *Trema* 2006, nr. 1: van de uitspraken van rechtbanken en gerechtshoven die waren gepubliceerd in jurisprudentietijdschriften, stond nog niet eens de helft op Rechtspraak.nl. De situatie is inmiddels verbeterd, maar nog verre van optimaal: terwijl in de jaren 2000-2003 jaarlijks zo’n 1400 in tijdschriften gepubliceerde hof- en rechtbankuitspraken niet op Rechtspraak.nl te vinden waren, is dit aantal gedaald tot 900 in 2007 en 700 in 2008 (waarvan rechtbank en hof Amsterdam allebei meer dan 100 uitspraken voor hun rekening nemen). De redactieraad van Rechtspraak.nl heeft in 2006 met een uitgebreide brief bij de gerechtsbesturen aandacht gevraagd voor deze problematiek. Daarbij werd onder meer gewezen op het eerder door alle gerechten ondertekende convenant, waarin zij hebben toegezegd alle belangwekkende uitspraken op Rechtspraak.nl te publiceren. Een nieuw protocol lijkt daarom niet nodig; volstaan zou moeten kunnen worden met het goed uitvoeren van reeds vastgesteld beleid.

Tot slot: een belangrijke les die we uit het opiniestuk van Dethmers kunnen leren, is dat aard en functie van LJN en LJN-index nog steeds onvoldoende bekend zijn. Er zou daarom met spoed gewerkt moeten worden aan een volledige integratie van de LJN-index in de uitsprakendatabank van Rechtspraak.nl. In de uitsprakendatabank kan men dan direct op vindplaats zoeken, en bij gevonden uitspraken worden direct alle vindplaatsen getoond, en – indien aanwezig – ook de tekst van de uitspraak.

Mr. M. van Opijnen is sr. adviseur rechtsinformatica bij Bistro (Bureau Internet-Systemen en -Toepassingen Rechterlijke Organisatie). Bistro is een onderdeel van de Raad voor de rechtspraak.